

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Hieronymi Dandini Cæsenatis E Societate Iesv De Corpore
Animato Lib. VII.**

Dandini, Girolamo

Parisiis, 1611

Præfatio

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95641)

HIERONYMI DANDINI Caesenatis, è Societate Iesu.

IN TRES ARISTOTELIS LIBROS

de Anima Commentarij.

PRÆFATIO.

VICINQUE Philosophia sacris initiandus sit, eum in 7. de Repub. libro voluit omnino Philosophia
 Plato ad laboris alacritatem atque constantiam non esse claudum, dimidiaque parte laboris studiosus
 amantem, & laborem dimidia fugitantem. Diximus pro ratione instituti nostri in superiori-
 bus libris accuratè satis de organici corporis constitutione: dicendum & de anima, cui tam
 præclarum subiectum ac domicilium tamque admirabile organum preparatur, ut diuinus ni-
 hil aut admirabilis inter corpora reperitur. Prior laboris nostri pars ea ferè quàm breuissi-
 me comprehendit, quæ in libris de partibus æque incessu animalium Philosophus tradidit. Po-
 sterior hæc diligentem faciet interpretationem eorum, quæ tribus de animalibus idem ipse
 Aristoteles, nescio an breuitate an sapientia maiori, complexus est. Nam, ut verè Themistius loquitur, cum pleraque
 omnia illius scripta eiusmodi sint, ut dominari præstantiam hominis facile possis, nulla tamen est cõmentatio, in qua ille
 perinde ingenij sui vim atque sublimitatem ostenderit, atque in ea, quæ anima rationem continet. Sive namque multi-
 tudinem questionum querat, sive rerum pulcherrimam copiam, sive doctrinæ subtilitatem & ubertatem, eiusmodi sunt
 eius libri de anima, ut vni illi homini omnia, quæ ad hoc genus pertinent, innumerata fuisse constitisseque videtur.
 Quod ante Themistium Alexander quoque paucioribus licet verbis confirmauit.

Duos porro interpretis officij partes Simplicius fecit. Prima ad Aristotelis dictionum ac Verborum expositionem
 pertinet. Altera ad res ipsas, quæ dicuntur, examinandas. Themistius autem tria complecti priorem partem voluit.
 Nam & inuoluta atque obscura aperire debet interpret atque illustrare dicendo: & illustrata simpliciter ad verbum
 transcribere, quid enim opus inanis verbis augere volumina, detinereque ac fatigare lectorem? Ac demum ea, quæ
 breuiter & concise nimis adstricta sunt, planius ac fusius explicare, atque (ut Galenus loquitur ad initium 3. Apho-
 rismorum libri) singulis demonstrationem apponere. Dum autem posteriorem exequimur, atque ambigua & contro-
 uersa dissoluimus, cauendum est magnopere, ne non tam suscepti muneris ac veritatis, quam inanis ostentationis studio
 elucamur ad ea, quæ non tam graui Philosopho, quam vano ac leui Sophista conueniant, dumq. tenebras rebus addunt,
 non ad sapientiam deducant, sed ab ea retrahant atque abducant. Venique mihi in mentem cum Galeno in libro de
 præcognitione ad Posthumum cap. 1. non iam medicorum, sed quorundam nostri temporis Philosophorum conditionem
 deplorare, qui videri malint, quam esse, eaq. in pretio habeant, quibus parum alliciant, partim in stuporem adducant
 hominis, qui verum de rebus ferre iudicium nesciunt. Ita subtilibus iam questionibus ac utique excogitatis argumen-
 tationibus perstreperunt scholæ commentarij redundantes.

Mihi veteres peripateticos & sentiendo sectari, & imitari scribendo, quantum fieri poterit, propositum est. Atque
 in eorum, quæ ad animæ cognitionem spectant, explicatione Aristotelis præsertim sententiam fideliter primùm Latinum
 & dioma conuertente, verbum verbo reddendo: dein de planis eam ac dilucidis commentarijs coplecti & illustrare: tum
 verò de aliquibus, non tam contentiose disputando, quam (quod desiderabant Simplicius ac Themistius) ea examinan-
 do paulo copiosius interdum dispreddendo differere.

Sunt verò qui translationis huius subiectum velant esse animatum corpus vniuersum, aut certè animal. Verum Gre-
 ci omnes interpretes solam agnoscunt animam. Aristotelis mens, inquit Simplicius, aperte patet, quod de anima agere
 ac loqui velit. Non solum enim hunc libris præfixit titulum, sed statim etiam agendum de illa proposuit. Librumque
 exordians de sensu & sensibilibus, egisse se aut de anima: & in priore de interpretatione libro cap. 1. libros citat de anima.
 Neque aliud omnino agit in tractatione tota. Namque in 1. lib. veterum Philosophorum de anima opiniones exami-
 nat, in altero statuit suam, tum de animæ vniuersa natura, tum in specie de vegetante & sentiente illarumque facultati-
 bus: atque in tertio demum ea comprehendit, quæ ad intelligentem pertinent. Itaque perfectam nullam & absolutam
 naturalis Philosophiæ partem faciunt hi libri: sed ut anima dimidiatum ens est & alterius paris, ita hæc illius cogni-
 tio pars est illius, quæ de toto est animato corpore. Quam ob causam Philosophus in extremo quarto meteororum libro
 proponens ea, quæ deinceps explicanda supererant, nequaquam commemorauit animam, sed animalia duntaxat & pluri-
 tas, entia perfecta Animalium autem cognitio tribus partibus continetur. Cognitione inquam corporis, ut materia ac
 subiecti; anime, ut formæ, & proprietatum atque operationum illius. Prima libris de partibus & incessu animalium
 continetur, altera libris huius de anima, tertia reliquis omnibus, qui ad animalia spectant. In his igitur de anima agi-
 tur ut animalium pars est & forma.